

[Else Gregersen.]

en så nærliggende mulighed som den, om det ikke var rigtigere at afholde en fælles prøve for alle, der søgte om optagelse. Det ville i hvert fald give større tryghed og retfærdighed, når alle blev bedømt af de samme censorer og under de samme forhold. En sådan optagelsesprøve hvert år ville naturligvis koste penge, men det blev dog kun et lille beløb i forhold til, hvad der nu direkte og indirekte spildes af penge ved, at unge mennesker i betydeligt omfang læser et år ekstra for eventuelt at opnå en tilstrækkelig høj kvotient. Man kan f. eks. af oplysningerne i bilag 7 regne sig til, at ca. $\frac{3}{5}$ af alle, der optages med adgangseksamen, i forvejen har taget studentereksamen; heraf er dog nogle nysproglige, der ikke kan optages direkte.

Hvis den højtærede undervisningsminister inden lovforslagets tredje behandling vil tage hensyn til de indvendinger, jeg her har fremført over for lovforslaget, vil vi ved tredje behandling kunne støtte lovforslaget, ellers kan vi ikke.

Knud Thomsen: Jeg har jo afgivet en mindretalsbetænkning, som er blevet kommenteret af enkelte af ordførerne. Jeg vil imidlertid også gerne selv have lov til at fremsætte nogle bemærkninger i tilknytning til denne mindretalsbetænkning.

De første af disse bemærkninger vil komme til at vedrøre højskolens nuværende styrelsesforhold, herunder rektorembetet. I denne henseende vil jeg gerne nu og straks sige, at det, jeg taler om, naturligvis er embedet og ikke personen. Højskolen har jo i årenes løb kunnet glæde sig ved at have haft overordentlig fremragende personligheder i rektorembetet. Det er altså rektorembetet, jeg gerne vil sige noget om, idet styrelsesformen simpelt hen er den, at højskolen ledes af en rektor. Rektor udnævnes for 5 år ad gangen ved kgl. resolution efter indstilling fra højskolens lærerråd. Siden G. A. Hagemann har lærerrådet altid indstillet en af professorerne ved højskolen. Højskolen har altså en art selvstyre, et autonomi, under undervisningsministeriets opsyn.

Rektor er højskolens leder, repræsenterer højskolen udadtil og over for undervisningsministeriet. Rektor forestår skolens

forvaltning. Rektor afgør alle spørgsmål, som ikke er forbeholdt afgørelse af ministeren eller rådene. Rektor er højskolens talerør over for ministeren og kommenterer over for ministeren lærerrådets indstillinger og beslutninger. Han har overtilsynet med hensyn til undervisningen og det dertil bestemte materiale. Han kan forlange sig alle oplysninger forelagt og kan pålægge lærerrådet at drøfte studieplaner og eksamensordninger. Han kan afkræve fagrådene betænkninger i denne henseende. Rektor har endvidere den øverste økonomiske administration. Rektor skal underskrive på højskolens vegne o. s. v. o. s. v. Samtidig er rektor leder af Danmarks ingeniørakademi, og endelig er rektor så vidt mig bekendt aktiv professor, der underviser og forsker.

Det er jo en meget betydelig byrde, der lægges på rektorembedets indehaver. Hele systemet kan muligvis have været godt engang under mere gammeldags, enkle former, hvor læreranstaltens økonomiske krav til samfundet ikke var så store, men jeg synes, man har lov til at spørge, om det virkelig er en styrelsesform, der er forsvarlig i dag, hvor vi for 500 mill. kr. skal udbygge den tekniske højskole, og hvor 5.000 elever skal undervises af 80 professorer og 500 heltidsbeskæftigede videnskabelige medarbejdere, hvortil i øvrigt vistnok kommer lærerpersonalet på Danmarks ingeniørakademi.

Styrelsesforholdene har været genstand for adskillig drøftelse under udvalgsforhandlingerne, og ministeren har givet den fra betænkningen kendte udtalelse, som flere af ordførerne også har refereret til. Jeg har altså gjort op med mig selv, at jeg ikke er tilfreds med denne udtalelse og mener det rigtigst, at folketinget stadig væk bør øve direkte indflydelse på dette vigtige spørgsmål. Jeg kan ikke se, at højskolens styrelsesforhold nødvendigvis skulle vente på en almindelig overvejelse af styrelsesforholdene ved universiteterne og andre højere læreanstalter. Det er muligt, at de også trænger til en ændring. Jeg har f. eks., hvad dog ikke vedrører sagen her direkte, ved at følge den såkaldte Wambergssag i dagspressen ikke kunnet frigøre mig selv for det indtryk, at en styrelse på landbohøjskolen, der havde indeholdt repræsentanter for kredse uden for selve landbohøjskolen, måske havde været mere handle-